

10. NOVEMBER 2022

Naturvidenskab. Velillustrerede billedfagbøger taler til børns videbegær og æstetiske sans. Billederne er for alle, men teksterne kræver tålmodighed og hjælp fra voksne.

Kalder alle forskerspirer

ANNA K. SKYGGEJERG

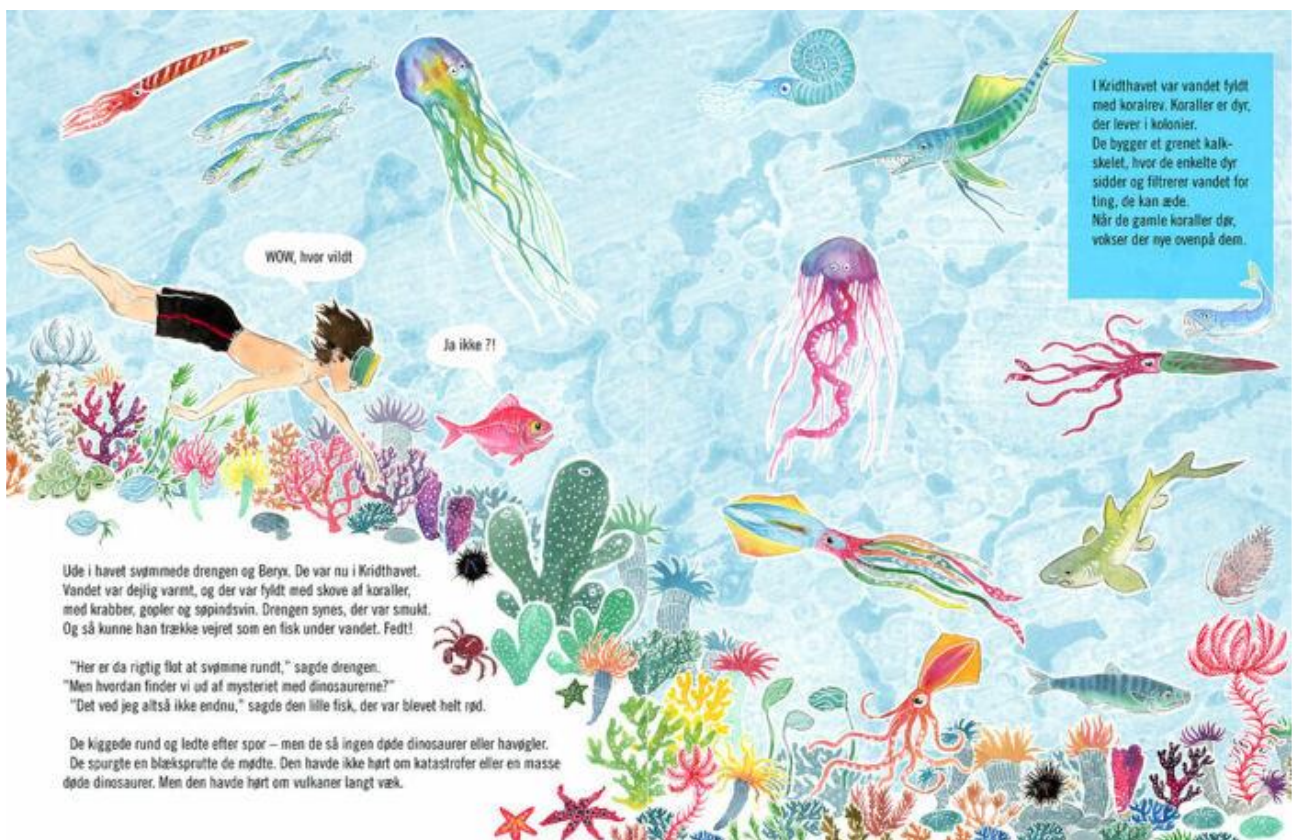

Illustration: Lykke Bianca. Foto: Koustrup & co.

BILLEDFAGBØGER FOR BØRN bliver ofte oversat fra hovedsprogene, men indimellem produceres der danske bøger, som tager udgangspunkt i lokalenaturfænomener. Det er ofte udgivelser, som får støtte fra en forskningsinstitution, et museum eller en dyrepark. Charlotte Blay og Lykke Biancas *Kridthavets mysterium – hvorfor døde dinosaurerne?* er en billedfagbog om jordens udvikling, som den kan aflæses ved Stevns Klint. Bogen er blandt andet støttet af Verdensarv Stevns, og en geolog og en

palæontolog har hjulpet forfatteren med at få fakta på plads. I modsætning til de oversatte bøger er der dog tale om en fortælling, som indeholder tydelige dramatiske virkemidler.

Charlotte Blays tekst handler om en dreng, der finder et talende fossil, og en fisk, som bringer ham 66 millioner år tilbage i tiden. Drengen dykker og oplever et forunderligt liv i Kridthavet sammen med kæmpeskildpadder og øgler, indtil et meteornedslag ødelægger det hele. Sproget er farverigt og meget langt fra en neutral sagprosa. De mange eksotiske fortidsdyr er fremstillet som levende bevidstheder med følelser og fordøjelsesproblemer: »En svaneøgle kom padlende hen over dem. Den brokkede sig, fordi havet var blevet alt for varmt. Og den havde ondt i maven. Bøvsede og pruttede. Måske ville det hjælpe at få en bid at spise.«

Man kan diskutere, hvor grænsen mellem fagbog og ren fiktion går, men den narrative formidlingsform er effektiv til at fastholde læseren, og *Kridthavets mysterium* tilbyder en anden form for læseoplevelse end de rene fagtekster. Lykke Biancas illustrationer formidler sammen med små tekstbokse kendskab til specifikke dyr inklusive deres videnskabelige betegnelser. Her bliver man blandt andet præsenteret for søde udgaver af en triceratops, en belemit og en mosasaurus. Det kan være, man bliver mere interesseret i fortiden, og måske får man lyst til selv at samle fossiler.

DE SENESTE ÅRS opmærksomhed på naturvidenskabelig dannelse og vidensformidling for børn har været med til at løfte det generelle ambitionsniveau i billedfagbøgerne. Forlag, forfattere og ikke mindst illustratører regner det åbenlyst for vigtigt, at også børn får viden om den verden, de lever i og skal tage ansvar for i fremtiden. Fagbøger for børn kan godt være fagligt udfordrende, indimellem endda forskningstunge, hvis billederne kompenserer og indbyder til nydelse.

Det er fortsat noget at arbejde med i den sproglige formidling, men det er ikke så vigtigt, at man som læser forstår (hele) teksten. Den visuelle formidling er i højsædet, og småhænder kan bladde frem og tilbage, mens de voksne svarer på alle spørgsmålene.

Charlotte Blay (tekst) og Lykke Bianca (illustration): Kridthavets mysterium – hvorfor døde dinosaurerne? 92 sider. 129 kr. Koustrup & co.